

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Potorac Lidia Andrei, născută la 04 martie 1983, originară și domiciliată în sat. Țîpordei, r-nul Florești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 11.06.2012 - 26.12.2012 (prima instanță);*
- 2. 26.01.2013 - 30.05.2013 (instanța de apel);*
- 3. 13.11.2013 - 04.03.2014 (instanța de recurs ordinar);*
- 4. 08.04.2014 - 17.09.2014 (instanța de apel);*
- 5. 04.12.2014 - 03.02.2015 (instanța de recurs ordinar).*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 26 decembrie 2012, Potorac Lidia a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală Potorac Lidia a fost pusă sub învinuire pentru faptul că, la 29 septembrie 2011, ora exactă nu a fost posibil de stabilit, în timp ce se afla pe terenul agricol din sat. Logănești, r-nul Criuleni, care aparținea lui Varzari Gheorghe, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, sub pretextul că va achita ulterior suma de bani necesară, prin înșelăciune și abuz de încredere, a însușit ilegal de la acesta 2400 kg de poamă, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 24000 lei.

Tot ea, la 29 septembrie 2011, ora 01.30, în timp ce se afla în gospodăria lui Efros Vladimir din sat. Măgdăcești, r-nul Criuleni, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, insufându-i încredere prin plățirea în avans a sumei de 1000 lei, sub pretextul că va achita ulterior restul sumei de bani necesară, a însușit ilegal de la acesta 1582 kg de poamă, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 13158 lei.

Tot ea, la 29 septembrie 2011, ora 18.00, în timp ce se afla pe terenul agricol din sat. Drăsliceni, r-nul Criuleni, care aparținea lui Efros Vasile, cu scopul dobândirii ilicite

a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, însușindu-i încredere prin plățirea sumei de 2000 lei, sub pretextul că va achita ulterior restul sumei de bani necesară, a însușit ilegal de la acesta 1024 kg de poamă la prețul de 8 lei pentru 1 kg, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 6192 lei.

Tot ea, la 29 septembrie 2011, ora 03.00, în timp ce se afla pe terenul agricol din sat. Drăsliceni, r-nul Criuleni, care aparținea lui Lupașco Fevronia, cu scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, însușindu-i încredere prin plățirea sumei de 7000 lei, sub pretextul că va achita ulterior restul sumei de bani necesară, a însușit ilegal de la aceasta 1800 kg de poamă, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 14000 lei.

Tot ea, la 01 octombrie 2011, în timp ce se afla în sat. Mășcăuți, r-nul Criuleni, cu scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, prezentându-se sub numele „Derevlenco Lidia”, manifestând vizibilitatea de persoană demnă de încredere, sub pretextul de a procura lăzi din lemn destinate pentru păstrarea fructelor cu achitarea lor ulterioară, prin înșelăciune, a însușit ilegal de la SRL „Trans-Palet” 2000 de lăzi, la prețul de 7 lei pentru o ladă, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 14000 lei.

Tot ea, la 04 octombrie 2011, în timp ce se afla în sat. Mășcăuți, r-nul Criuleni, cu scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, prezentându-se sub numele „Derevlenco Lidia”, manifestând vizibilitatea de persoană demnă de încredere, sub pretextul de a procura lăzi din lemn destinate pentru păstrarea fructelor cu achitarea lor ulterioară, prin înșelăciune, a însușit ilegal de la SRL „Trans-Palet” 2000 de lăzi la prețul de 11,5 lei pentru o ladă, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 23000 lei.

Tot ea, la 04 octombrie 2011, în timp ce se afla în sat. Mășcăuți, r-nul Criuleni, cu scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, prezentându-se sub numele „Derevlenco Lidia”, manifestând vizibilitatea de persoană demnă de încredere, sub pretextul că are nevoie de surse financiare, prin înșelăciune a însușit de la Carauș Tamara suma de 1000 dolari SUA, echivalentul a 11,8698 lei pentru 1 dolar SUA, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 11869,8 lei.

Prin urmare, în perioada lunilor septembrie-octombrie 2011, Potorac Lidia prin acțiunile sale infracționale, a cauzat părților vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 106219,8 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 12 ani închisoare în penitenciar pentru femei de tip închis.

În argumentarea apelului a invocat ilegalitatea sentinței, deoarece instanța neîntemeiat a achitat inculpata, deoarece atât în cadrul urmăririi penale, cât și judecării cauzei, au fost prezentate probe ce dovedesc integral vinovăția acesteia și anume prin declarațiile părților vătămate, care au comunicat că inculpata prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit bunurile lor, instanța nu a luat în considerație intenția inculpatei și anume faptul că ultima știind cu certitudine că nu dispune de suma de bani necesară pentru a se achita cu părțile vătămate totuși a colectat de la aceștea poamă, a procurat lăzi în datorie și a împrumutat de la T. Carauș suma de 1000 dolari SUA, promițându-le că se va achita cu ei în într-un termen de 4-5 zile, deși din start nu avea scopul de a-și

îndeplini angajamentul asumat, mai mult, părților vătămate Carauș aceasta s-a numit sub un alt nume - „Derevlenco Lidia”. Instanța a pus la baza sentinței doar declarațiile inculpatei, care a recunoscut că nu a transmis banii părților vătămate, motivînd că aștepta să primească banii de la firma „Paler-Grup”, care nu s-a achitat cu ea, însă, nu a luat în considerație că reprezentantul firmei date a negat faptul că ar avea careva angajamente financiare față de L. Potorac.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a achitat-o pe L. Potorac în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, iar învinuirea adusă nu și-a găsit confirmare, deoarece în acțiunile inculpatei persistau relații civile, iar acuzarea nu a prezentat probe, care ar confirma cu certitudine faptul că la momentul primirii strugurilor colectați de la părțile vătămate și primirii lăzilor și banilor de la P. Carauș și T. Carauș, aceasta a avut intenția de a nu-și exercita angajamentul asumat, mai mult, că s-a constatat că inculpata la momentul primirii poamei le-a achitat parțial părților vătămate costul acesteia, informîndu-le că nu dispune de bani pentru a achita integral valoarea bunurilor primite și că va achita restul banilor în timpul apropiat.

De asemenea, instanța a menționat că acuzarea nu a verificat versiunea inculpatei privind transmiterea mărfii colectate „Paler-Grup” SRL, care la rîndul ei a transportat-o în F. Rusă și L. Potorac nu a primit banii pentru ea, din care motiv nu a avut posibilitatea să-și onoreze obligațiile față de părțile vătămate, iar în ședința de judecată s-a constatat că la 14.05.2012 a fost pornită urmărirea penală conform semnelor componente de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal în baza plîngerii lui L. Potorac pe faptul că factorii de decizie ai „Paler-Grup” SRL refuză să-i transmită banii pentru merele transportate în F. Rusă.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță just a concluzionat că lipsește latura subiectivă, intenția în acțiunile lui L. Potorac în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, astfel a constatat că între părțile vătămate și L. Potorac a apărut un litigiu de drept civil, care necesită examinarea în ordinea procedurii civile.

5. Decizia menționată a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care, invocînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de aceeași instanță, deoarece hotărîrea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, invocînd următoarele motive:

- instanța nu a judecat cauza în raport cu jurisprudența națională, potrivit căreia, primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament este calificată ca escrocherie în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, care este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care și-a asumat angajamentul la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului;

- instanța de apel nu a analizat și apreciat obiectiv declarațiile părților vătămate V. Efros, Vl. Efros, G. Varzari, F. Lupașco, P. Carauș, T. Carauș, cu privire la faptul că inculpata prin înșelăciune și abuz de încredere a dobîndit bunurile lor, promițîndu-le că va achita banii pe poamă și lăzi în termen de 4-5 zile, însă după expirarea termenului

dat, aceasta nu răspundea la telefon;

- instanța nu a luat în considerație intenția inculpatei și anume faptul că ultima știind cu certitudine că nu dispune de suma de bani necesară pentru a se achita cu părțile vătămate, a colectat de la aceștea poamă, a procurat lăzi în datorie și a împrumutat de la T. Carauș suma de 1000 dolari SUA, luându-și angajamentul să se achite cu ei în într-un termen de 4-5 zile, deși din start nu avea scopul de a-și îndeplini angajamentul asumat, mai mult, părților vătămate Carauș aceasta s-a prezentat sub un alt nume - „Derevlenco Lidia”, fapt ce demonstrează intenția ei de a-i înșela;

- inculpata nu a putut explica unde a transmis strugurii colectați, invocând că nu s-a achitat cu părțile vătămate, deoarece a transmis marfa „Paler-Grup” SRL, versiune ce nu s-a confirmat, iar instanța nu a dat nici o apreciere informației parvenite de la firma în cauză, care a negat faptul că ar avea careva angajamente financiare față de L. Potorac;

- instanța nu a verificat probele prezentate de procuror, care pe deplin dovedesc vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2014, a fost admis recursul declarat, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs și-a motivat soluția sa prin faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat complet, obiectiv și sub toate aspectele asupra motivelor invocate în apel, iar hotărârea nu conține temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, instanța nu a verificat probele prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și la judecarea cauzei nu a respectat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014, pronunțată integral la 22 octombrie 2014, apelul procurorului a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Potorac Lidia a fost condamnată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare în penitenciar pentru femei de tip închis.

Instanța a argumentat soluția sa prin faptul că, instanța de fond a dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar, a făcut concluzii greșite în latura de fapt și de drept privind învinuirea adusă lui Potorac Lidia în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, fapt ce a dus la achitarea neîntemeiată a ei, că vinovăția inculpatei s-a dovedit pe deplin prin declarațiile părților vătămate și ale martorilor, cât și prin alte probe.

La fel, instanța a conchis că probele administrate în cauză, combat declarațiile inculpatei, prin care ultima susține că nu se face vinovată de comiterea infracțiunii imputate, această metodă fiind aleasă întru evitarea răspunderii penale.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de cerințele art. 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia, de personalitatea inculpatei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acesteia, astfel concluzionând că corectarea ei este posibilă în condiții izolate de societate stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare.

8. Decizia este atacată cu recurs ordinar de procuror, care a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție ca fiind depus la 20 noiembrie 2014 și care, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, deoarece instanța nu a respectat cerințele art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, nu a descris fapta ca fiind constatată.

9. Asupra recursului declarat nu a fost depusă referință.

10. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial sau total, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art. 414 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Având în vedere aceste prevederi legale, Colegiul conchide că instanța de apel nu s-a conformat acestora la judecarea apelului și a comis următoarea eroare de drept.

După cum rezultă din decizie, Potorac Lidia a fost achitată și ulterior condamnată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, însă, instanța contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, ce ar determina calificarea faptei săvârșite conform semnelor ce caracterizează elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Colegiul penal relevă că partea descriptivă a deciziei trebuie să corespundă tuturor cerințelor prevăzute de art. 394 Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța de apel era obligată în partea descriptivă a hotărârii de condamnare să descrie fapta criminală, ca fiind dovedită.

Prin descrierea faptei considerate a fi dovedită, se cere ca modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii să coroboreze cu concluzia privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, iar din analiza deciziei recurate, nu există o asemenea coroborare.

Referitor la motivele și considerentele relevante se apreciază că instanța de apel a comis o eroare de drept, care nu poate fi corectată de instanța de recurs, ceea ce impune necesitatea casării totale a deciziei recurate, cu dispunerea rejudecării cauzei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel va ține cont de cele expuse în decizie, va examina atât motivele invocate în apel, cât și în recurs, va ține cont de decizia Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2014 și va pronunța o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea art. 414, 417, 436 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tudor Cojocaru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui **Potorac Lidia Andrei** și dispune rejudecarea cauzei în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Procedura de executare a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2014 în privința lui **Potorac Lidia Andrei** - se anulează.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 24 februarie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Nadejda Toma